

Okul Öncesi Davran?? Ölçe?i (ODÖ)

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Okul Öncesi Davran?? Ölçe?i (ODÖ)*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=27641>

Özet

Okul Öncesi Davran?? Ölçe?i (ODÖ), okul öncesi dönemdeki Türk çocuklar? için davran??sal ve geli?imsel sorunlar? tespit etmek amacıyla uyarlanm?? bir psikolojik ölçektir. Ölçek, toplam 22 maddeden ve alt? farklı alt boyuttan oluşmaktadır. Emine Gül Kapç? tarafından Türkçeye uyarlanan bu araç, özellikle klinik ve normal çocuk gruplar?n? kar??la?t?rarak davran??sal sorunlar?n erken te?hisinde önemli bir rol oynamaktadır. Ölçek, 3'lü Likert tipi derecelendirme sistemi kullan?larak gözlem yoluyla uygulanır.

Anahtar Kelimeler

Okul Öncesi Davran?? Ölçe?i, ODÖ, okul öncesi, davran?? sorunlar?, psikometrik özellikler, uyarlama, Emine Gül Kapç?.

Yazarlar

Emine Gül Kapç?

Amaç

Okul Öncesi Davran?? Ölçe?i'nin temel amacı, orijinal yabancı ölçe?i Türk çocuklar? popülasyonuna uyarlamak ve standardize etmektir. Bu uyarlama çalışması, okul öncesi dönemdeki çocuklar?n davran??, sosyal, duygusal ve konsantrasyon alanlarındaki sorunlar?n güvenilir ve geçerli bir şekilde ölçmeyi hedefler.

Ölçek, özellikle normal gelişim gösteren çocuklar ile bir klini?e devam eden çocuklar arasındaki davran??sal farklılıklar? tespit etmede ve bu sorunlar?n şiddetini derecelendirmede kullanılmaktadır. Bu sayede, erken müdahale gerektiren davran??sal ve duygusal zorluklar belirlenebilir.

Yapı

ODÖ, okul öncesi dönem çocuklarında gözlemlenen çok boyutlu davran??sal ve gelişimsel sorunlar? ölçen bir yapıyı temsil eder. Ölçek, genel davran?? sorunlar?n yan? sıra, sosyal etkileşim, duygusal düzenleme ve bilişsel süreçler gibi spesifik alanlara odaklanmıştır. Ölçek, ebeveyn veya öğretmen gözlemi ile uygulanan, 22 maddelik bir araçtır.

Ölçe?in ölçtü?ü temel alt yapılar ve madde sayıları şunlardır:

Davran??: Genel uyum ve disiplin sorunlar? (7 madde).

Sosyal/Yalnız: Akran ilişkileri ve içe dönüklük eğilimleri (7 madde).

Duygusal: Anksiyete ve duygudurum dalgalanmalar? (4 madde).

Konsantrasyon: Dikkat süresi ve odaklanma yetene?i (3 madde).

Konu?ma: Konu?ma geli?imi ve ileti?im sorunlar? (2 madde).

Geli?im: Genel geli?imsel kilometre ta?lar?na uyum (2 madde).

Geçerlik

Ölçe?in psikometrik aç?dan sa?amlı???n? göstermek amac?yla kapsamlı geçerlik çal??malar? yürütülmü?tür. Bu çal??malar, ölçe?in amaçlanan yap?y? do?ru bir ?ekilde ölçtü?ünü kan?tlamay? amaçlam??t?r.

Ölçüt Geçerli?i: Ölçek, normal geli?im gösteren çocuklar ile bir klini?e devam eden, davran??sal sorunlar sergileyen iki farklı grubun kar??la?t?r?lmas? yoluyla incelenmi?tir. Bu kar??la?t?rma, ODÖ'nün klinik ayr?m yapma yetene?ini (diskriminatif geçerli?ini) desteklemektedir.

Yap? Geçerli?i: Ölçe?in teorik yap?s?n?n ampirik verilerle uyumunu test etmek için faktör analizi ve küme analizi yöntemleri kullan?lm??t?r. Bu analizler, ölçe?in önerilen alt boyutlar?n?n geçerli?ini do?rulam??t?r.

Güvenirlik

ODÖ'nün güvenilirli?i, ölçüm sonuçlar?n?n zaman içinde ve farklı gözlemciler arasında tutarlı olup olmadı???n? de?erlendiren yöntemlerle belirlenmi?tir. Bu çal??malar, ölçe?in tutarlı ve güvenilir sonuçlar üretti?ini ortaya koymu?tur.

Test-Tekrar Test Güvenirli?i: Ölçe?in zamana kar?? stabilitesini de?erlendirmek için bu yöntem uygulanm??t?r. Bu, puanlar?n farklı zamanlarda tekrarlandı???nda benzer sonuçlar verdi?ini gösterir.

Gözlemciler Aras? Tutarlılık: Farklı gözlemcilerin (örne?in ebeveyn ve ö?retmen) aynı çocu?u de?erlendirirken ne kadar benzer sonuçlar elde etti?ini incelemek için tutarlılık analizleri yap?lm??t?r.

?ç Tutarlılık: Ölçe?i olu?turan maddelerin birbiriyle ne kadar uyumlu oldu?unu ve aynı yap?y? ölçtü?ünü belirlemek için iç tutarlılık (Cronbach Alfa katsay?s?) analizleri incelenmi?tir.

Faktör Analizi

Yap? geçerli?i çal??malar?n?n bir parças? olarak gerçekleştirilen faktör analizi, ölçe?in orijinal yap?s?n?n Türk örnekleminde de korundu?unu do?rulam??t?r. Analizler sonucunda, ölçe?in 22 maddesinin alt? farklı, teorik olarak anlamlı alt boyuta ayr?ldı??? belirlenmi?tir. Bu alt boyutlar, okul öncesi davran?? sorunlar?n?n karma??k do?as?n? yans?tmaktadır.

Küme analizi ise, çocuklar?n davran?? profillerine göre do?al gruplara ayr?l?p ayrılamayaca???n?

incelemek amacıyla kullan?lm?? ve ölçe?in farklı davran?? profillerini ba?ar?yla ay?rt edebildi?ini göstermektedir. Bu bulgular, ODÖ'nün yapısal geçerli?ini güçlendirmektedir.

Araç

Test Type: Uyarlama (Adaptation)

Format: 22 maddelik, 6 alt boyutlu davran?? değerlendirme ölçe?i.

Language Available: Türkçe.

Population Group: Okul öncesi dönem çocuklar?.

Age Group: Okul öncesi dönem (3-6 ya? aral??? beklenmektedir).

Population Details: Normal geli?im gösteren çocuklar ve linik değerlendirme ihtiyac? olan çocuklar.

Test Methodology: 3'lü Seçenekli Derecelendirme (Likert Tipi). Puanlama ?u ?ekildedir: **0 - Sorun yok, 1 - Az Sorun, 2 - Orta Sorun**. Yüksek puanlar davran??sal sorunlar?n daha yo?un oldu?unu i?aret eder.

Anahtar Kelimeler

Davran?? ölçe?i, psikometri, çocuk psikiyatrisi, geli?imsel sorunlar, davran?? bozukluklar?, tarama arac?.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor

Affiliation Email addresses: kapci@ankara.edu.tr

Correspondence Address: Emine Gül Kapç? (Ankara Üniversitesi, E?itim Bilimleri Fakültesi)

?zinler, Ücret ve Test Y?I?

Ölçe?in uyarlama çal??ması 1998 y?l?nda gerçekleştirilmi? ve yay?nlanm??tır. Kullan?m izni, ücret ve güncel ileti?im bilgileri için sorumlu yazar Emine Gül Kapç? ile do?rudan ileti?ime geçilmesi önerilmektedir.

Kaynaklar

Kapç?, E.G. (1998). Okul-Öncesi Davran?? Ölçe?inin Türk çocuklar?na uyarlanmas? ve çe?itli de?i?kenler aç?s?ndan incelenmesi. *Çocuk ve Gençlik Ruh Sa?l??? Dergisi*, 5(1), 9-15.

Makalenin tam metni bu ba?lant?dan eri?ilebilir: scopemed.org

Ölçe?in orijinal PDF dosyas? burada indirilebilir: okul-oncesi-davranis-olcegi-odo-toad.pdf

Okul Öncesi Davran?? Ölçe?i (ODÖ) Maddeleri

Okul Öncesi Davran?? Ölçe?i (ODÖ), toplam 22 maddeden olu?makta ve a?a??daki alt? alt boyuta ayr?lmaktad?r:

Davran?? (7 m)

Sosyal/ Yaln?z (7 m)

Duygusal (4 m)

Konsantrasyon (3 m)

Konu?ma (2 m)

Geli?im(2 m)